

OGÓLNY OPIS ISTOTY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ORAZ RYZYKA ZWIĄZANEGO Z INWESTOWANIEM W TE INSTRUMENTY FINANSOWE

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych („Rozporządzenie”) lub innym aktem prawnym zastępującym lub uzupełniającym w przyszłości to rozporządzenie, regulującym zasadniczo taką samą materię, Dom Maklerski przedstawia Klientom lub potencjalnym Klientom ogólny opis istoty instrumentów finansowych oraz ryzyka związanego z inwestowaniem w te instrumenty finansowe, w sposób umożliwiający Klientowi podejmowanie świadomych decyzji inwestycyjnych, dostosowując zakres tej informacji do rodzaju instrumentu finansowego oraz kategorii, do której należy Klient.

Dom Maklerski informuje, że inwestowanie w instrumenty finansowe łączy się z ryzykiem utraty części lub całości zainwestowanych środków, jak również z poniesieniem przez Klienta strat przewyższających wartość zainwestowanych aktywów. Tym samym, przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych, Klient powinien w szczególności uwzględnić ryzyko związane z inwestowaniem w daną klasę instrumentów finansowych, oczekiwany zysk albo wysokość potencjalnej straty, na jaką się godzi oraz przeanalizować szereg czynników zewnętrznych wpływających na cenę lub płynność instrumentu finansowego, takich jak stabilność systemu prawnego i podatkowego, warunki ekonomiczne oraz perspektywa wzrostu gospodarczego bądź prawdopodobieństwo działania siły wyższej. Dom Maklerski uprzedza Klienta, że historyczna wysoka stopa zwrotu z inwestycji osiągnięta przez dany instrument finansowy nie gwarantuje osiągnięcia podobnego wyniku w przyszłości.

Poniżej przedstawiono podstawowe informacje dotyczące wybranych instrumentów finansowych oraz ryzyk związanych z inwestowaniem w dane klasy instrumentów finansowych z zastrzeżeniem, że poniższy opis może nie zawierać oznaczenia wszystkich potencjalnych ryzyk, ze względu na ich otwarty katalog:

AKCJE to instrumenty finansowe, o charakterze udziałowym, odzwierciedlające udział właściciela w kapitale akcyjnym spółki akcyjnej; związane z nimi są prawa o charakterze korporacyjnym, np. prawo do uczestnictwa i głosowania na walnym zgromadzeniu spółki oraz prawo do informacji o działalności spółki akcyjnej, a także prawa o charakterze majątkowym, np. prawo do dywidendy, czyli udziału w zysku spółki i prawo do określonej części majątku spółki akcyjnej w razie jej likwidacji. Na ryzyko inwestowania w akcje wpływają m.in. sytuacja finansowa spółki akcyjnej będącej emitentem akcji, branża, w której działa, sposób prowadzenia przez spółkę akcyjną działalności gospodarczej, otoczenie gospodarcze i sytuacja geopolityczna, w której funkcjonuje oraz perspektywa zaistnienia zdarzeń losowych wpływających na jej kondycję finansową. Akcje nie są instrumentami finansowymi konstruowanymi w oparciu o dźwignię finansową, przy czym mechanizm dźwigni finansowej może wystąpić w przypadku nabywania akcji ze środków pochodzących z pożyczki lub kredytu. Inwestowanie w akcje wiąże się również m.in. z ryzykiem spadku wartości akcji, ryzykiem braku płynności akcji, ryzykiem zawieszenia obrotu lub ryzykiem wycofania akcji z obrotu zorganizowanego oraz ryzykiem upadłości albo likwidacji spółki akcyjnej będącej emitentem akcji. Akcje zdematerializowane będące przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, co do zasady charakteryzują się wysoką zmiennością cen.

PRAWA DO AKCJI (PDA) to instrumenty finansowe, o charakterze zbliżonym do akcji, występują w przypadku nowej emisji akcji przez spółkę akcyjną. Prawa do akcji powstają z chwilą ich przydziału inwestorowi dokonującemu zapisu na akcje nowej emisji i dają właścicielowi prawo do otrzymania akcji spółki akcyjnej po zakończeniu formalnego procesu podwyższenia kapitału spółki. Prawa do akcji nie są instrumentami finansowymi konstruowanymi w oparciu o dźwignię finansową, przy czym mechanizm dźwigni finansowej może wystąpić w przypadku nabywania praw do akcji z środków pochodzących z pożyczki lub kredytu. Ryzyko inwestowania w prawa do akcji jest zbliżone do ryzyka inwestowania w akcje jak również związane jest m.in. z nie dojściem do skutku procesu podwyższenia kapitału spółki akcyjnej z uwagi na odmowę rejestracji emisji akcji przez sąd. Prawa do akcji charakteryzują się co do zasady wysoką zmiennością cen.

PRAWA POBORU to instrumenty finansowe uprawniające dotychczasowych akcjonariuszy do nabycia akcji emitowanych przez spółkę akcyjną w ramach nowej emisji. Ilość praw poboru uprawniająca do złożenia zapisu jest określana każdorazowo w prospekcie emisyjnym spółki. Prawa poboru mogą być odrębnie notowane na rynku regulowanym i stanowić przedmiot obrotu niezależnie od akcji. Prawa poboru nie są instrumentami finansowymi konstruowanymi w oparciu o dźwignię finansową, przy czym mechanizm dźwigni finansowej może wystąpić w przypadku nabywania praw poboru z środków pochodzących z pożyczki lub kredytu. Posiadając prawa poboru Klient powinien złożyć właściwy zapis na akcje nowej emisji albo dokonać ich sprzedaży jeszcze przed terminem wygaśnięcia prawa, w przeciwnym razie naraża się na ryzyko braku otrzymania jakiegokolwiek zapłaty w chwili wygaśnięcia prawa. Inwestowanie w prawa poboru jest także związane z ryzykiem znacznych wahań kursów, nawet większych niż w przypadku akcji tego samego emitenta, ryzykiem wygaśnięcia prawa poboru, ryzykiem niedojścia do skutku procesu podwyższenia kapitału spółki oraz innych ryzyk dotyczących inwestowania w akcje. Prawa poboru charakteryzują się co do zasady wysoką zmiennością cen

BONY SKARBOWE to dłużne instrumenty finansowe na okaziciela emitowane przez Skarb Państwa będące formą pożyczki

zaciąganej przez Skarb Państwa. Skarb Państwa nabywa lub zbywa bony skarbowe w drodze przetargu z dyskontem albo w wyjątkowych okolicznościach na podstawie umowy przyznającej prawo zakupu lub przedstawienia do odkupu bonów skarbowych poza przetargiem. Klient może nabywać bony skarbowe na rynku pierwotnym oraz w obrocie wtórnym za pośrednictwem uczestnika rynku. Wartość nominalna bonów skarbowych oraz terminy przetargów są oznaczane w liście emisyjnym. Bony skarbowe podlegają wykupowi po wartości nominalnej po upływie okresu, na jaki zostały wyemitowane, przy czym termin zapadalności bonów skarbowych nie przekracza jednego roku. Bony skarbowe występują w formie zdematerializowanej i mogą być notowane w alternatywnym systemie obrotu. Bony skarbowe nie są instrumentami finansowymi konstruowanymi w oparciu o dźwignię finansową, przy czym mechanizm dźwigni finansowej może wystąpić w przypadku nabywania bonów skarbowych z środków pochodzących z pożyczki lub kredytu. Inwestowanie w bony skarbowe łączy się m.in. z ryzykiem zmienności stóp procentowych, ryzykiem płynności i ryzykiem ceny w przypadku sprzedaży bonu skarbowego przed oznaczonym terminem wykupu. Zważywszy, że emitentem bonów skarbowych jest Skarb Państwa ryzyko niedotrzymania warunków emisji należy ocenić jako znikome. Bony skarbowe charakteryzują się niską zmiennością cen.

OBLIGACJE to dłużne papiery wartościowe mogące przyjąć formę dokumentu lub zdematerializowaną, na podstawie, których emitent zobowiązuje się względem swoich wierzycieli (obligatariusza), którzy zainwestowali środki pieniężne w obligacje do spełnienia określonego świadczenia w przyszłości. W terminie zapadalności, obligacje są wykupywane przez emitenta wraz z odsetkami należnymi inwestorowi zgodnie z warunkami emisji. W obrocie występuje szereg typów obligacji wyróżnianych między innymi ze względu na stosowanie oprocentowania od zaciągniętego długu (obligacje kuponowe) albo dyskonta, gdzie zyskiem obligatariusza jest różnica pomiędzy ceną zakupu a ceną nominalną obligacji (obligacje zerokuponowe) lub stosuje się podział ze względu na emitenta: Skarb Państwa (obligacje skarbowe), jednostki samorządu terytorialnego (obligacje komunalne), spółki (obligacje korporacyjne). Część obligacji, w celu ochrony inwestycji obligatariuszy, zabezpieczonych jest na różnych aktywach majątkowych w tym m.in. hipotekach na nieruchomości, zastawach na akcjach i udziałach, innych ruchomościach oraz udzielonych emitentowi poręczeniach. Takie obligacje emitowane są jako obligacje zabezpieczone w przeciwieństwie do obligacji nie posiadających zabezpieczeń (obligacje niezabezpieczone). Obligacje nie są instrumentami finansowymi konstruowanymi w oparciu o dźwignię finansową przy czym mechanizm dźwigni finansowej może wystąpić w przypadku nabywania obligacji ze środków pochodzących z pożyczki lub kredytu. Ryzyko inwestowania w obligacje jest związane z ewentualną niewypłacalnością emitenta, zmianami kursu obligacji oraz przy obligacjach o zmiennej stopie procentowej – wiąże się ze zmianami wysokości stóp procentowych, a także ryzykiem płynności. Zmienność cen obligacji jest ograniczona i uzależniona od rodzaju obligacji, emitenta oraz faktu dopuszczenia lub nie obligacji do obrotu na rynku zorganizowanym.

JEDNOSTKI UCZESTNICTWA to instrumenty finansowe tworzone przez fundusze inwestycyjne otwarte, nienotowane na rynku regulowanym, odzwierciedlające wartość udziału w kapitale zebranym przez fundusz inwestycyjny oraz zysku albo straty poniesionej przez zarządzającego funduszem. Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnego nie mogą być zbyte na rzecz osób trzecich, a jedynie odkupione przez fundusz w celu umorzenia. Jednostki uczestnictwa nie są instrumentami finansowymi konstruowanymi w oparciu o dźwignię finansową, przy czym mechanizm dźwigni finansowej może wystąpić w przypadku nabywania jednostek uczestnictwa ze środków pochodzących z pożyczki lub kredytu. Ryzyko inwestowania w jednostki uczestnictwa jest różne w zależności od rodzaju funduszu inwestycyjnego i przyjętej przez fundusz strategii inwestowania oraz dywersyfikacji portfela inwestycyjnego i obejmuje między innymi: ryzyko płynności, ryzyko stopy procentowej i ryzyko kredytowe. Ryzyko dotyczy również decyzji inwestycyjnych podejmowanych przez zarządzającego danym funduszem, a także możliwości wstrzymania odkupu jednostek uczestnictwa przez fundusz w następstwie utraty przez fundusz płynności. W przypadku zagranicznych funduszy inwestycyjnych należy uwzględnić ponadto ryzyko walutowe i ryzyko jurysdykcji, w ramach której dany fundusz działa. Zmienność wyceny jednostek uczestnictwa jest ściśle uzależniona od rodzaju funduszu inwestycyjnego i jego polityki inwestycyjnej.

CERTYFIKATY INWESTYCYJNE to instrumenty finansowe emitowane przez fundusze inwestycyjne zamknięte, które mogą być notowane na rynku regulowanym. Certyfikaty inwestycyjne odzwierciedlają wartość udziału przypadającego na jeden certyfikat inwestycyjny w kapitale zebranym przez fundusz inwestycyjny oraz osiągniętym zysku albo straty poniesionej przez zarządzającego funduszem. W ramach przyjętej polityki inwestycyjnej fundusze inwestycyjne zamknięte mogą lokować aktywa w instrumenty finansowe z wbudowaną dźwignią finansową, przy czym potencjalna strata poniesiona przez inwestora nie może przekroczyć wartości zainwestowanych w fundusz środków. Mechanizm dźwigni finansowej może wystąpić w przypadku nabywania certyfikatów inwestycyjnych z środków pochodzących z pożyczki lub kredytu. Ryzyko inwestowania w certyfikaty inwestycyjne jest różne w zależności od rodzaju funduszu inwestycyjnego i przyjętej przez fundusz strategii inwestowania oraz dywersyfikacji portfela inwestycyjnego i obejmuje między innymi: ryzyko płynności, ryzyko stopy procentowej i ryzyko kredytowe. Ryzyko dotyczy również decyzji inwestycyjnych podejmowanych przez zarządzającego danym funduszem, niskiej płynności certyfikatów inwestycyjnych i różnicy pomiędzy wartością rynkową certyfikatu inwestycyjnego a jego wartością księgową (netto). Zmienność cen certyfikatów inwestycyjnych jest ściśle uzależniona od rodzaju funduszu inwestycyjnego i jego polityki inwestycyjnej. Istnieje możliwość obrotu certyfikatami inwestycyjnymi w obrocie wtórnym, certyfikaty inwestycyjne mogą przyjmować formę dokumentu lub być zdematerializowane, zaś poszczególne serie certyfikatów inwestycyjnych mogą się różnić względem siebie co do praw i obowiązków przysługujących ich posiadaczom. Informacje dotyczące charakteru poszczególnych certyfikatów inwestycyjnych oraz ryzyka, kosztów, a także potencjalnych zysków i strat z nim związanych

zostały zawarte w dokumencie zawierającym kluczowe (KID) informacje dotyczącym tych certyfikatów inwestycyjnych.

KONTRAKTY TERMINOWE to instrumenty finansowe będące formą umowy pomiędzy dwiema stronami, kupującym zajmującym długą pozycję w kontrakcie terminowym i sprzedającym zajmującym krótką pozycję w kontrakcie terminowym. Przedmiotem kontraktu terminowego jest przyszła wartość określonego przez strony instrumentu bazowego, którym mogą być między innymi akcje, obligacje, waluty lub indeksy giełdowe. Sprzedający i kupujący zawierając kontrakt terminowy określają rodzaj i ilość instrumentu bazowego, cenę wykonania kontraktu terminowego oraz termin jego wygaśnięcia, w którym strony dokonają odpowiednio zakupu i sprzedaży instrumentu bazowego albo odpowiedniego rozliczenia pieniężnego. Tym samym moment zawarcia kontraktu terminowego i moment jego wygaśnięcia (rozliczenia) dzieli zazwyczaj duża różnica czasowa. Klient, który kupił lub sprzedał kontrakt terminowy, posiada tzw. otwartą pozycję (odpowiednio długą lub krótką). Klient może utrzymać swoją pozycję do dnia wykonania kontraktu lub też w każdej chwili wycofać się z inwestycji (zamknąć pozycję). Jeżeli Klient kupił kontrakt (czyli posiada pozycję długą), chcąc zamknąć pozycję, musi sprzedać kontrakt z tym samym terminem wykonania. Jeżeli Klient sprzedał kontrakt (czyli posiada pozycję krótką), aby zamknąć pozycję, musi go kupić. W zależności od rodzaju kontraktu terminowego jego rozliczenie może nastąpić przez dostawę instrumentu bazowego (kontrakty forward) albo poprzez rozliczenie pieniężne (kontrakty futures), jak w przypadku kontraktów terminowych notowanych na rynku zorganizowanym. Kurs kontraktu podaje się między innymi w punktach lub złotych polskich lub punktach procentowych, a wartość ustala się mnożąc kurs przez odpowiedni mnożnik. Klient korzystając z dźwigni finansowej może zawierać kontrakty terminowe o wartości przekraczającej posiadane środki finansowe, przy czym jest jednocześnie zobowiązany do wniesienia do Domu Maklerskiego depozytu zabezpieczającego rozliczenie transakcji stanowiącego jedynie część wartości kontraktu terminowego. Inwestowanie przy pomocy dźwigni finansowej niesie za sobą możliwość osiągnięcia ponadprzeciętnych zysków albo poniesienia znacznych strat również przewyższających wartość wniesionego depozytu zabezpieczającego. Ryzyko inwestowania w kontrakty terminowe jest związane m.in. z ryzykiem typowym dla instrumentu bazowego będącego przedmiotem kontraktu np.: dla kontraktów terminowych indeksowych mogą być to zmiany wartości indeksów, dla kontraktów terminowych walutowych mogą być to zmiany wartości walut, dla kontraktów terminowych akcyjnych mogą to być zmiany wartości akcji i ryzyka związane z inwestowaniem w akcje. W związku z możliwością wykorzystania dźwigni finansowej umożliwiającej wniesienie depozytu zabezpieczającego w zastępstwie całej wartości kontraktu terminowego Klient ponosi wysokie ryzyko pełnej utraty zainwestowanych środków lub ryzyko poniesienia straty przekraczającej wartość opłaconego depozytu zabezpieczającego. Dodatkowo Klient powinien uwzględnić ryzyko niższej płynności kontraktów terminowych w porównaniu do płynności instrumentów bazowych będących przedmiotem kontraktu, ryzyko zmienności cen kontraktów terminowych podobne do ryzyka zmienności cen instrumentów bazowych będących przedmiotem kontraktu, a także ryzyko stopy procentowej i ryzyko kredytowe.

OPCJE to instrumenty finansowe będące formą kontraktu zawierane pomiędzy posiadaczem opcji nabywającym prawo do kupna (opcja kupna) lub prawo do sprzedaży (opcja sprzedaży) instrumentu bazowego po ustalonej cenie a wystawcą opcji zobowiązanym do realizacji kontraktu poprzez odpowiednio sprzedaż lub zakup instrumentu bazowego w dniu zrealizowania opcji (wykonania opcji). Posiadacz opcji zajmuje pozycję długą a wystawca opcji, pozycję krótką w transakcji. Opcje dzielone są na: opcje kupna uprawniające jej posiadacza do nabycia określonej ilości instrumentu bazowego w oznaczonym terminie w przyszłości po wcześniej ustalonej cenie oraz opcje sprzedaży uprawniające jej posiadacza do sprzedaży określonej ilości instrumentu bazowego w oznaczonym terminie w przyszłości po wcześniej ustalonej cenie. Przy zawieraniu opcji strony powinny wskazać przynajmniej ilość instrumentu bazowego będącego przedmiotem kontraktu, ustaloną cenę wykonania opcji oraz termin wygaśnięcia opcji. W przypadku zawierania transakcji na rynku zorganizowanym posiadacz opcji zajmujący pozycję długą jest zobowiązany do zapłaty ceny (premii) natomiast wystawca opcji zajmujący pozycję krótką zobowiązany jest wnieść depozyt zabezpieczający. Upływ terminu wygaśnięcia opcji uniemożliwia wykonanie transakcji. Instrumentami bazowymi będącymi przedmiotem opcji notowanych na rynku zorganizowanym mogą być np.: akcje lub indeks giełdowy. Nabycie opcji kupna oraz wystawienie opcji sprzedaży dają możliwość osiągania zysków przy wzroście instrumentu bazowego. Nabycie opcji sprzedaży oraz wystawienie opcji kupna dają możliwość osiągania zysków przy spadku instrumentu bazowego. Maksymalny zysk Klienta zajmującego pozycję długą na opcjach jest nieograniczony, podczas gdy maksymalny zysk Klienta zajmującego pozycję krótką stanowi równowartość otrzymanej w momencie otwierania pozycji premii. W przypadku opcji notowanych na GPW premia stanowi równowartość kursu transakcyjnego przemnożonego przez odpowiedni mnożnik. Inwestowanie w opcje jest związane m.in. z ryzykiem typowym dla instrumentu bazowego będącego przedmiotem kontraktu, ryzykiem płynności, ryzykiem stopy procentowej, ryzykiem kredytowym jak również ryzykiem zmienności wartości instrumentu bazowego, ryzykiem upływu terminu wygaśnięcia opcji i ryzykiem pełnej utraty zainwestowanych środków lub ryzykiem poniesienia straty przekraczającej wartość opłaconego depozytu zabezpieczającego w związku z zastosowaniem dźwigni finansowej. Opcje charakteryzują się wysoką zmiennością notowań. Informacje dotyczące charakteru poszczególnych opcji oraz ryzyka, kosztów, a także potencjalnych zysków i strat z nimi związanych zostały zawarte w dokumencie zawierającym kluczowe (KID) informacje dotyczącym tych opcji.

WARRANTY to instrumenty finansowe, posiadające cechy opcji, na podstawie których wystawca warrantu zobowiązuje się do wypłacenia uprawnionym właścicielom warrantu kwoty rozliczenia w terminie jego wykonania. W przypadku warrantów subskrypcyjnych wystawca warrantu będący jednocześnie emitentem instrumentu bazowego jest zobowiązany do wydania właścicielowi warrantu określonej liczby instrumentu bazowego po wcześniej oznaczonej cenie wykonania. Wyróżniane są

również warranty opcyjne, na podstawie których właściciel warrantu jest uprawniony do nabycia lub zbycia określonej ilości instrumentu bazowego po wcześniej ustalonej cenie i w precyzyjnie oznaczonym terminie wykonania. Warranty opcyjne mogą być emitowane przez instytucje finansowe takie jak banki lub domy maklerskie. Inwestowanie w warranty jest związane m.in. z ryzykiem zmienności cen warrantu, ryzykiem zmienności cen instrumentu bazowego, od którego uzależniona jest wartość warrantu, ryzykiem płynności, ryzykiem zmienności stóp procentowych, ryzykiem kredytowym lub ryzykiem ceny emisyjnej instrumentu bazowego. Warranty charakteryzują się wysoką zmiennością cen. Informacje dotyczące charakteru poszczególnych warrantów oraz ryzyka, kosztów, a także potencjalnych zysków i strat z nim związanych zostały zawarte w dokumencie zawierającym kluczowe (KID) informacje dotyczącym tych warrantów.

PRODUKTY STRUKTURYZOWANE (ETP – exchange traded products) to instrumenty finansowe, na podstawie których emitent będący instytucją finansową np. bankiem, domem maklerskim lub funduszem inwestycyjnym, zobowiązuje się wobec nabywcy produktu strukturyzowanego do wypłaty kwoty rozliczenia według oznaczonego wzoru. Produkty strukturyzowane w większości zbudowane są z dwóch elementów: (i) bezpiecznego, zapewniającego zwrot przynajmniej części zainwestowanych środków oraz (ii) bardziej ryzykownego, który docelowo ma przynieść klientowi znaczny zysk. Inwestując w produkty strukturyzowane Klient od początku zna czas trwania inwestycji, natomiast cena produktu strukturyzowanego uzależniona jest od wartości określonych wskaźników rynkowych, na których oparto rozliczenie odkupu. Produkty strukturyzowane dzieli się na: gwarantujące ochronę kapitału, gdzie inwestor otrzymuje całość albo znaczną część zainwestowanych środków na koniec inwestycji oraz ewentualnie udział w osiągniętych zyskach wygenerowanych przez wbudowany w produkt instrument pochodny oraz na niegwarantujące ochrony kapitału, gdzie Klient w dniu wykupu otrzymuje aktualną wartość aktywów, która w skrajnych przypadkach może być niższa niż wartość zainwestowanych przez Klienta środków. Stopień ryzyka podczas inwestowania w produkty strukturyzowane różni się w zależności od rodzaju produktu, jego celu inwestycyjnego, zdolności finansowej ewentualnego gwaranta ochrony kapitału oraz rodzaju i skali udziału w produkcie strukturyzowanym instrumentów pochodnych korzystających z mechanizmu dźwigni finansowej. Wyszczególnić należy także ryzyko zmienności cen produktu strukturyzowanego, ryzyko dotyczące instrumentów, z których zbudowany jest produkt strukturyzowany, ryzyko płynności, ryzyko niewypłacalności emitenta lub ryzyko utraty gwarancji ochrony kapitału w przypadku przedwczesnej rezygnacji z inwestycji. Produkty strukturyzowane co do zasady charakteryzują się wysoką zmiennością cen. Informacje dotyczące charakteru poszczególnych produktów strukturyzowanych oraz ryzyka, kosztów, a także potencjalnych zysków i strat z nim związanych zostały zawarte w dokumencie zawierającym kluczowe (KID) informacje dotyczącym tych produktów strukturyzowanych.

KONTRAKTY RÓŻNIC KURSOWYCH (CFD – contract for difference) to instrumenty finansowe występujące w obrocie poza rynkiem giełdowym (OTC – over the counter) umożliwiające osiąganie zysków na zmianach kursów aktywów bazowych. Stanowią one umowę zawartą między dwiema stronami, które zobowiązują się wzajemnie do rozliczenia różnicy kursów otwarcia i zamknięcia pozycji w kontrakcie, wynikającej bezpośrednio ze zmian cen aktywów, których kontrakt dotyczy. Aktywami takimi są w szczególności notowania indeksów giełdowych oraz ceny surowców. Głównym kosztem związanym z inwestowaniem w CFD jest spread, czyli różnica między kursem otwarcia a zamknięcia pozycji, która w zależności od warunków rynkowych może się rozszerzać. Kontrakty różnic kursowych charakteryzują się zastosowaniem bardzo wysokiej dźwigni finansowej. Inwestowanie w kontrakty różnic kursowych wiąże się m.in. z ryzykiem zmian ceny instrumentu bazowego, na którym oparty jest kontrakt, ryzykiem płynności, z ryzykiem pełnej utraty zainwestowanych środków lub ryzykiem poniesienia straty przekraczającej wartość opłaconego depozytu zabezpieczającego w związku z zastosowaniem dźwigni finansowej. Kontrakty różnic kursowych charakteryzują się bardzo wysoką zmiennością cen. Informacje dotyczące charakteru poszczególnych kontraktów CFD oraz ryzyka, kosztów, a także potencjalnych zysków i strat z nim związanych zostały zawarte w dokumencie zawierającym kluczowe (KID) informacje dotyczącym tych kontraktów typu CFD.

ETF (exchange traded fund) to otwarte fundusze inwestycyjne, których celem jest naśladowanie wskaźników danego instrumentu bazowego np. indeksu giełdowego. Jednostki uczestnictwa ETF podobnie jak akcje notowane są na rynku giełdowym i mogą być codziennie tworzone oraz umarzane. Inwestowanie w ETF łączy się z ryzykiem zbliżonym do ryzyka dotyczącego instrumentu bazowego, którego wskaźnik naśladuje ETF, ryzykiem walutowym lub ryzykiem braku pełnego odwzorowania stopy zwrotu instrumentu bazowego. Charakterystyka zmienności cen ETF jest ściśle związana z instrumentem bazowym, o który został oparty. Informacje dotyczące charakteru poszczególnych ETF oraz ryzyka, kosztów, a także potencjalnych zysków i strat z nim związanych zostały zawarte w dokumencie zawierającym kluczowe (KID) informacje dotyczącym tych ETF.

Dom Maklerski niniejszym przedstawia wybrane informacje dotyczące inwestowania w powyżej opisane instrumenty finansowe:

Ryzyko inwestycyjne – określa potencjalną możliwość poniesienia przez Klienta straty lub osiągnięcia stopy zwrotu z inwestycji niższej niż oczekiwana. Skala ryzyka inwestycyjnego jest uzależniona między innymi od rodzaju i konstrukcji instrumentu finansowego, wykorzystania dźwigni finansowej w procesie inwestowania, wiarygodności emitenta oraz szeregu innych czynników zewnętrznych wpływających na wartość instrumentu. Wyróżnia się następujące podstawowe czynniki ryzyka wpływające na wysokość ryzyka inwestycyjnego:

Ryzyko zawieszenia lub wykluczenia z obrotu – ryzyko zawieszania obrotu lub wykluczenia instrumentów finansowych z obrotu na danym rynku, istotnie ograniczające obrót danym instrumentem oraz możliwość ustalenia jego rynkowej wyceny.

Ryzyko płynności – to ryzyko związane z ograniczoną możliwością dokonania transakcji zbycia instrumentu finansowego w danym momencie bez negatywnego wpływu na jego cenę.

Ryzyko kredytowe (ryzyko niewypłacalności emitenta) – to ryzyko niewywiązania się emitenta instrumentu finansowego lub kontrpartnera z umowy zawartej z Klientem lub z ustalonych warunków emisji instrumentu.

Ryzyko zmienności stóp procentowych – to ryzyko zmiany cen instrumentu finansowego spowodowane wahaniami stóp procentowych.

Ryzyko dźwigni finansowej – to ryzyko dotyczące inwestowania w instrumenty finansowe z wbudowaną dźwignią finansową lub z wykorzystaniem finansowania zewnętrznego mogące doprowadzić w skrajnych okolicznościach do poniesienia przez Klienta strat przewyższających wartość pierwotnie zainwestowanych środków.

Ryzyko zmienności cen – to ryzyko związane z możliwością gwałtownego spadku cen instrumentu finansowego poniżej ceny ich nabycia przez Klienta.

Dźwignia finansowa – to forma finansowania inwestycji, w której Klient wpłacając do depozytu zabezpieczającego środki stanowiące jedynie niewielką część inwestycji (np. 5% wartości inwestycji) uzyskuje możliwość inwestowania w aktywa o wartości większej niż posiadane środki finansowe. Wykorzystując dźwignię finansową, Klient może zostać wezwany przez dom maklerski do uzupełniania depozytu ubezpieczającego, w przypadku zmiany wartości nabytych aktywów. Innym przypadkiem wykorzystania dźwigni finansowej jest inwestowanie w instrumenty finansowe z wykorzystaniem finansowania zewnętrznego (kredytu lub pożyczki). Inwestowanie przy wykorzystaniu dźwigni finansowej wiąże się z istnieniem ryzyka utraty przez Klienta wszystkich zainwestowanych środków oraz z poniesieniem przez Klienta strat przewyższających wartość zainwestowanych aktywów.

Zmienność ceny – to wskaźnik odchylenia wartości danego instrumentu finansowego w stosunku do średniej wartości tego instrumentu finansowego ustalonej dla określonego przedziału czasu. Efektem wysokiej zmienności cen są znaczne wahania kursu instrumentu finansowego, co w konsekwencji prowadzi do sporych zmian wartości inwestycji. Na zmienność cen wpływają między innymi: płynność danego instrumentu finansowego, kondycja finansowa i strategia rozwoju emitenta, informacje oddziałujące na wycenę instrumentu finansowego, zmiany w systemie prawnym i podatkowym, zaistniałe warunki ekonomiczne, wzrost gospodarczy oraz szereg innych czynników makroekonomicznych i mikroekonomicznych.

W przypadku instrumentu finansowego, który jest przedmiotem trwającej oferty publicznej, w której uczestniczy Dom Maklerski i w związku z tą ofertą został opublikowany prospekt emisyjny zgodnie z przepisami Ustawy o ofercie publicznej lub stosownymi przepisami prawa innego państwa członkowskiego, informacja o miejscu zamieszczenia tego prospektu jest dostępna na stronie internetowej oraz w punktach obsługi Klienta Domu Maklerskiego.

stan na 19 października 2018r.